

RA'ANANA COMMUNITY KOLLEL

Torah Bytes

A weekly Dvar Torah on the Parsha by Rabbi Dovid Horwitz
and the Rabbanim of the Ra'anana Kollel
Noach 5785

In loving memory of Bradley Baruch Chaim Ellertine

Shabbat Times

16:30 17:27

Issue 56

The Torah introduces us to Noach at the end of last week's parsha by telling us that Noach was 500 years old when he had his three children, Shem, Cham and Yafet.

There is a stark anomaly that Rashi picks up on. The Torah had just given us the family line from Adam down to Noach. The typical lifeline was that people would live between 700 - 900 years and would have children at the age of 100 years old. Yet Noach only had his children at the age of 500 years! Today this would be akin to someone having children in his late 50s! Rashi and others ask why it was that Noach had his children so late in life. Was it that he married late or did he marry at the normal age that they would marry, but for some reason, did not have children until he was 500? Rashi explains that Noach married at the normal age, let's assume at 100 years old, and was childless for 400 years until he had his three children at the age of 500. Imagine Noach and his wife being unable to have children for 400 years. It was probably unprecedented in his time, which begs the question why?

Rashi explains that Hashem suppressed Noach's fertility for his own good! Hashem knew that a flood was coming and that all of the inhabitants of the world would be destroyed except for Noach and his immediate family who were righteous at the time. Hashem said to Himself that if Noach were to have children early on in life, those children would be grown up and have their own families by the time the flood would arrive, which would make Noach's family much, much larger. If his children and grandchildren would be wicked, then Hashem would have to destroy them, which would cause Noach tremendous pain, seeing his family destroyed in the flood. If his children would be righteous, then Hashem would save them all, thereby requiring Noach to build many arks to fit all of his descendants.

So as not to cause Noach grief or extra work, Hashem delayed Noach's having children until the ridiculous age of 500 years old!

What is the message we should take from this Rashi?

The message I believe, is a fundamental one, that everything that happens for good or for bad, is ultimately for the good!

I can only assume that Noach and his wife suffered much anxiety in their attempt to have children during those first 400 years of marriage. They must have seen everyone around them, wicked people, having children and grandchildren. Noach and his wife probably questioned Hashem a million times over this seeming injustice. "Why do the wicked prosper, being blessed with children and nachas, and we, who are righteous, suffer the indignation of infertility?" "Why are you doing this to us Hashem?"

Little did they know, (or maybe they did know) that Hashem was doing this, not as a punishment, but as a kindness!

We see from here a fundamental principle in Jewish faith. There is a positive reason behind everything that Hashem does. Even when it is difficult to find the "silver lining" to what we are experiencing, we believe that there is a reason behind everything that happens and that Hashem has our best interests in mind.

The gemara says that everything that Hashem does is for the good. The challenge is that the silver lining is not usually apparent at the time that we experience the hardships, which is why the gemara acknowledges that upon receiving bad tidings, we should make a blessing of "dayan emet." However, in the future, when Hashem's plans and methods will be revealed to us, then we will only recite the blessing of "hatov v'hameitiv", Hashem is good and does good.

Today we are saddled with "keyhole" or tunnel vision. We see the world and its events through a tiny keyhole and therefore we don't comprehend what it is that we are seeing. Through the keyhole, we may see what appears to be someone torturing another person, yet if we were to open the door, we would see a doctor healing a patient.

May we merit, like Noach, to see Hashem's plan and we look forward to the day that we will bless Hashem only with the blessing of "He who is good and does good!"

What Comes First?

Rabbi Isaac Bernstein

As we leave the Yuntif season and embrace the "New Year," we can relate to the feelings Noach experienced as he stepped off the Teivah. We've engaged in teshuva, committed to living better lives, and the world we knew before Yom Kippur is now a distant memory. We have been blessed with a fresh start.

Noach stepped off the Teivah with his previous world erased, presenting him with a clean slate and endless opportunities for his new life. However, we know that Noach's new beginning did not start off on the right foot. The pasuk states, "Vayachel Noach," which Rashi interprets as "And Noach made himself profane (chulin)." Why was this? After the flood, rather than focusing on rebuilding society, Noach chose to plant a vineyard to produce wine, eventually leading to his drunkenness. Rashi comments that he should have prioritized a different kind of planting.

Reb Yeruchum Levovitz z"l asks, what is so wrong with planting a vineyard? Wine is essential in Jewish religious life! He explains that Rashi teaches us a valuable lesson about our priorities. What we engage with first reveals our true essence.

In contrast, we see Yaakov's approach. When forced to go down to Mitzrayim, the Torah tells us he sent Yehuda first. Rashi explains that this was to establish a Beis Medrash in Mitzrayim before they arrived. Yaakov prioritized Torah and Hashem, ensuring that the new chapter of their lives began with spiritual focus.

As we settle back into our routines after the chagim and plan our calendars for the year, we must ask ourselves: What are we scheduling first? Are we filling our days with work and extracurricular activities, then trying to squeeze in Torah, Tefillah, and Chesed? Or do we affirm, "I am an eved Hashem" and prioritize a chavrusa or a minyan that allows for a true connection with Hashem?

We are defined by our priorities. Let us learn from Yaakov and put our ruchniyus first, allowing everything else to follow.

Torah Bytes

דבר תורה שבועי מפי רבני הכולל הקהילתי ברעננה
 פרשת "נח" התשפ"ה

זמני השבת
 16:30 17:27

גליון 56

שאל את הרב ראש בית המדרש הרב שבת יגל שליט"א

שאלה: בטעות אמרתי בתפילה בברכת השנים 'ותן טל ומטר לברכה' במקום 'ותן ברכה' - מה הדין?

תשובה: על אף שכבר התחלנו להזכיר גבורות גשמים בשמחת תורה, את בקשת הגשמים אין אנו מתחילים לבקש אלא רק בליל ז' במרחשון (מיום חמישי בערב) וזאת משום עולי הרגלים שהיו עושים את דרכם בחזרה מחג הסוכות, ואין אנו רוצים שירד עליהם הגשם בדרך, ואף שבזמננו אין מצוות עליה לרגל, מכל מקום כבר כתבו הראשונים במסכת תענית שגם לאחר החורבן היו מתאספים ועולים לירושלים ותקנה במקומה עומדת. אך יש לעיין במי שבכל זאת טעה והתפלל על הגשמים לאחר שמחת תורה אך קודם תאריך זה של ז' במרחשון, האם יחזור על תפילתו, או שבדיעבד נחשבת לו תפילתו?

ומצינו כמה וכמה מהפוסקים - וביניהם הגר"ז אוירבעך והגר"ע יוסף קא"ל - שפסקו להלכה שאינו צריך לחזור שהרי סוף סוף כעת היא תקופת הגשמים ואין זו טעות גמורה ודבר שקר, ועוד שבזמננו אין הדבר מפריע לעולי רגלים אם יתחיל לרדת הגשם (גם אם יהיו עולי רגלים) ולכן אין זה מעכב.

אולם הדברים הם עדיין בגדר חידוש, ואכן מצינו דעת פוסקים אחרים שאינה מסכמת לכך, וכן מובא בשם החזון איש, וכן פסק הגר"ש וואזנר זצ"ל שמאחר ועדיין לא הגיע הזמן הנכון להתחיל לומר 'ותן טל ומטר' הרי שאינו יצא ידי חובת התפילה, והרי זו טעות גמורה, ומכיוון שכך צריך לחזור ולהתפלל (אם כבר סיים את תפילתו).

ומאחר ויש מחלוקת גדולה בדבר, נראה שספק ברכות להקל, אך טוב מאוד שיחזור ויתפלל עם תנאי של 'נדבה' או שישתדל לשמוע תפילת השליח ציבור.

אבות ובנים
 כל מוצאי שבת 19:00
 RA'ANANA COMMUNITY KOLLEL
 אחוזה 198 רעננה

שעון חורף כבר פה
ואנחנו כבר מתחילים בתוכנית
אבות ובנים מוצ"ש פרשת נח!

וורט לשולחן שבת

צדיק תמים או איש?! הרב משה אריאל מרגי שליט"א

בתחילת הפרשה התורה מכנה את נח - "נח איש צדיק תמים היה בדורותיו". אבל לאחר מכן כשהקב"ה מדבר עם נח ישירות הוא אומר לו: "כי אותך ראיתי צדיק לפני" - והתואר תמים נעלם.

חז"ל דרשו מכאן שאין אומרים כל שבחו של אדם בפניו אלא רק מקצת שבח, ולכן כשהתורה מתארת אותו באופן כללי שלא בפניו אז אפשר לומר הכל ואז הוא מכונה 'צדיק תמים', אבל כשהקב"ה מדבר איתו ואז זה כבר 'בפניו' אומרים לו רק מקצת שבחו ומסתפקים ב'צדיק' בלבד.

שמעתי שאלה נפלאה בשם ה'חכמת אליעזר' מסערת ויז'ניץ, אם בהתחלה מכנים אותו בשני תארים - צדיק, ותמים. ובפניו רק בכינוי אחד - צדיק. הרי שזה לא 'מקצת שבחו' זה חצי זה לא 'קצת' קשה לומר ש'חצי' זה קצת.

והתשובה יותר טובה מהשאלה. שבאמת יש לנח שלושה תארי שבח הוא היה "איש" והוא היה "צדיק" והוא היה "תמים" - הוא היה קודם כל "איש" וזה שבח נפלא, לא רק שהוא היה צדיק הוא גם היה 'מענטש'. ואין שבח נפלא מזה.

ובעניין הזה סיפור, כשנפטר הגאון ר' איסר זלמן מלצר הספידו הרב משה חברוני ראש ישיבת חברון וכך סיפר:

באחד הלילות בהם היה עוצר בירושלים באמצע הלילה קרוב לשעת חצות שמעתי דפיקה בדלת.

ובדלת עומד דודי הגדול ר' איסר זלמן עם רמב"ם ביד, הכנסתי אותו מיד לסלון, ר' איסר זלמן מניח את הרמב"ם על השולחן שם אצבע בהלכה ז' ומראה לי סתירה ברמב"ם!

השתוממתי, באמצע ה'עוצר'. שאלתי אותו וכי הרמב"ם לא יכול לחכות למחר?

ענה לי ר' איסר זלמן עם כזאת קושיא אי אפשר לישון!

ישבנו כמה שעות וליבנו את הסוגיא ביחד עד שהיה פשט ברור.

מיד לאחר מכן קם ר' איסר זלמן ורוצה לחזור לביתו,

ניסיתי למנוע ממנו להפר את העוצר בשנית ולנסות לשכנע אותו שישאר עד הבוקר, אבל הוא התעקש שהוא חייב לחזור לביתו עכשיו כי הוא רוצה לעלות את זה על הכתב בצורה מסודרת.

מהסיפור הזה למדתי מהי אהבת תורה אמיתית.

כך הספיד ר' משה חברוני. באחד מימי ה'שבעה' עלה ר' משה חברוני לנחם את אשתו של ר' איסר זלמן - הדודה שלו.

אמרה לו הדודה שכל מה שהוא אמר בהספד בכלל לא נכון. כי אין כאן שום סיפור על 'אהבת תורה'. יש כאן סוגיא אחרת לגמרי.

וכך סיפרה הרבנית: באותם ימים מלאכת הדפוס היתה סבוכה ומורכבת וכל ספר היה מחכה בתור לדפוס כמה שנים. הגאון ר' איסר זלמן הוציא כבר כמה כרכים של 'אבן האזר' וחיכה בתור לכרך נוסף. באותו ערב מיד אחרי תחילת מעריב ניגש לר' איסר זלמן בעל "בית הדפוס" ואמר לו שהתור שלו הגיע, ולכן הוא חייב מיד בבוקר להביא את הכתבים לבית הדפוס, אם הוא מאחר יתחילו לעבוד כבר על הספר שבא אחריו בתור.

ר' איסר זלמן שמח שמחה עצומה ועלה לביתו לעבור בפעם האחרונה על הספר שבעהשי"ת מחר יזכה להגיע לדפוס.

ואז ר' איסר זלמן שם לב שככה אי אפשר להדפיס את הספר!

ונקדים: לר' איסר זלמן היה שלושה אחייניות, אחת נשואה לר' יחזקאל סרנא, אחותה לר' אהרן כהן, והצעירה שביניהם נשואה לר' משה חברוני. כולם ת"ח מופלגים ומשרתים בקודש בישיבת חברון.

ור' איסר זלמן שם לב שבספר יש שאלה מר' יחזקאל סרנא, וישוב מר' אהרן כהן. וזה! בספר לא מוזכר החתן השלישי ר' משה חברוני. אז מישהו יכול להיפגע.

אז לא מדפיסים! אבל אם זה לא יהיה מוכן עד סוף הלילה הוא יאבד את התור, והוא יצטרך לחכות עוד כמה שנים. אמת. אבל שום דבר לא שווה אם מישהו יפגע.

אלא אם כן נמצא דרך להכניס לספר גם את שמו של הגיס השלישי ר' משה חברוני. ולכן הוא הפר את העוצר והגיע אליך בלילה. ולכן היה לו כ"כ חשוב גם לחזור באותו הלילה. כי אין כאן סיפור של אהבת תורה ואין כאן סיפור על 'צדיק'.

אבל כן יש כאן סיפור על 'איש'.